

*Prietenilor și cititorilor mei,
cu multă dragoste!*

Irina Binder

Oamenii nu ne aparțin – asta aveam eu să învăț în urma experiențelor trăite în ultimii ani. Învățasem că nu ne aparțin nici măcar oamenii pe care îi iubim cel mai mult, cei cărora ne dăruim în totalitate, cei cărora simțim că le aparținem pe vecie. Învățasem că nu ne aparțin nici părinții, nici copiii, nici prietenii. Nimeni.

Cu toate că uneori ne promit că ne vor însoți până la sfârșitul drumului nostru, oamenii au dreptul să ne abandoneze, oriunde pe parcursul lui. Ei ne pot părăsi fără niciun motiv și pot alege alte drumuri, alături de alți oameni. Sau pot muri. Pe neașteptate. Uneori foarte tineri, uneori chiar și copii.

Putem fi abandonați și părăsiți fără niciun preaviz. Unii oameni vor încerca să ni se smulgă din suflete cu o brutalitate greu de înțeles și de suportat. Uneori vor reuși, alteori ne vom încăpățâna să-i păstrăm în sufletele noastre, fiindcă suntem dependenți de ei și fiindcă nu știm să trăim fără ei.

– La ce te gândești? m-a întrebat Simona, așezându-se lângă mine pe pat.

– Mă gândeam că fiecăruia îi va veni rândul să plătească pentru lacrimile plânse de cei pe care i-a rănit.

– Și tu ce lacrimi plătești acum?

– Nu știu. Simo, crezi că știm mereu cine și cât a plâns pentru noi? Oamenii ne pot zâmbi când sunt în fața noastră, iar în singurătate pot plânge amarnic.

Mi-am amintit de un copil, vecin cu mine, cu care mă jucam în copilărie. Era imobilizat într-un scaun cu rotile, din cauza unei operații eșuate. Fără să vreau și fără să-mi dau seama, l-am rănit într-o

zi, dar nu mi-a reproșat niciodată. S-a purtat frumos cu mine și abia după câțiva ani mi-a spus că, atunci când l-am rănit, a plâns zile în șir.

– Habar n-avem cât de fragile sunt sufletele oamenilor! i-am spus Simonei. Uneori, oamenii care par cei mai puternici și mai fericiți sunt, de fapt, cei mai vulnerabili și mai triști. Numai Dumnezeu știe ce e în sufletul fiecăruia.

– Eu cred că nu există niciun Dumnezeu.

– Nu mai spune așa ceva.

– Unde-i Dumnezeu când se întâmplă nenorocirile? Unde e când ai nevoie de el?

– Nu știi pilda aceea cu pașii pe nisip?

– Nu.

– Este despre un om care a visat într-o noapte că se plimba pe o plajă alături de Dumnezeu. Văzând că pe nisip rămâneau două rânduri de pași, a știut că unele erau ale lui și celelalte ale lui Dumnezeu. A privit în urmă la trecutul lui și a observat că, din când în când, pe nisip era doar un rând de urme, nu două. A înțeles atunci că zilele în care pe nisip era imprimat doar un rând de urme de pași au fost zilele cele mai triste și mai grele din viața lui. Atunci l-a reproșat lui Dumnezeu că nu i-a fost alături tot timpul, întrebându-L de ce l-a lăsat singur tocmai atunci când i-a fost cel mai greu. Iar Dumnezeu i-a spus așa: „Zilele în care ai văzut doar un rând de urme de pași pe nisip au fost zilele în care te-am purtat pe brațe.“

– Sună frumos, Irina, dar tot nu cred că există vreun Dumnezeu.

– Nu crezi că există doar pentru că nu l-ai văzut? Ce, iubirea se vede? Bucuria se vede? Tristețea se vede? Nu. Le simți. La fel este și cu Dumnezeu, deși există mii de dovezi că există.

– Ce dovezi?

– Tot ce există pe lumea asta: natura, noi...

– Știința spune că oamenii se trag din maimuțe.

– Serios? Și bananele tot din maimuțe se trag? Cireșele, oile, peștii, elefanții, câinii, pomii, ghiociei – astea tot din maimuțe se trag?

Am zâmbit, iar Simona a zâmbit și ea. A pornit televizorul și și-a așezat perna ca să stea comod.

– Dacă Dumnezeu chiar există, de ce se întâmplă atâtea nenorociri?

– Oamenii fac nenorocirile, dar le place să dea vina pe Dumnezeu. Nu Dumnezeu îi îndeamnă săucidă, să violeze și să fie răi. Dumnezeu le-a lăsat oamenilor liberul arbitru, iar ei aleg cum se poartă. Nu e Dumnezeu vinovat pentru că oamenii fac alegeri proaste.

– Te-ai gândit vreodată că poate Dumnezeu e inventat de oameni ca să nu se simtă singuri și ca să se simtă protejați de cineva mai puternic decât ei?

– Știi ce cred eu? Că fiecare om descoperă existența lui Dumnezeu atunci când trebuie. De aceea nu voi mai insista să te conving. Va veni momentul când Îl vei căuta. Și Îl vei căuta atunci când vei simți că-ți lipsește.

– Tu când ai simțit că-ți lipsește?

– În orice caz, nu când am fost nefericită sau când am avut neazuri. Nu în momente de disperare. Am simțit că-mi lipsește tocmai într-o perioadă în care eram foarte fericită și împlinită. Aveam tot ce-mi puteam dori, eram foarte iubită și totuși simțeam că-mi lipsea ceva, că eram incompletă. A durat ceva timp să înțeleg că îmi lipsea Dumnezeu.

Câteva clipe, Simona a căzut pe gânduri.

– Vrei să dormi? m-a întrebat. Vrei să facem ceva să mai uiți de supărare? Poate că ar trebui să nu mai recitești scrisoarea acum. Uită de ea măcar câteva zile, până când te mai liniștești.

Am luat scrisoarea pe care mi-o scrisese Luminița și mi-am lipit-o de piept.

– Oare ce a simțit când a scris-o? am întrebat încet.

– Nici nu vreau să-mi imaginez. Era ea puternică, dar nu cred că e ușor să îți iei rămas bun în felul ăsta.

Simțeam o nevoie mistuitoare să-i pot răspunde Luminiței. Atunci realizasem că rămăseseră atât de multe lucruri pe care nu i le spuseseam, lucruri pe care aș fi vrut să le știe.

Ea a fost omul care mă cunoștea cel mai bine; și totuși, erau atât de multe lucruri pe care nu le știa despre mine. Din nevoia de a-i proteja pe cei dragi, le ascundem realitățile vieții noastre, dramele, temerile, răutățile și nedreptățile la care ne supun, uneori, oamenii.

– Simo, știi ce mi se pare stupid?

– Ce?

– Că prietenii își ascund tocmai lucrurile pe care ar trebui să și le spună. Ascundem tocmai acele lucruri pe care prietenii ar trebui să le știe că să ne poată ajuta sau măcar să ne poată fi alinare și sprijin când ne simțim mizerabil, abandonăți, singuri, inutili și neiubiți.

– Știi de ce ne ascundem, Irina? Pentru că oamenii au devenit răi și te judecă. Te judecă pentru orice nimic. Te judecă și răspândesc tot ce află despre tine și, de multe ori, mai adaugă și ei ceva răutăți în plus.

– Lumi era o prietenă minunată.

– Da, dar oameni ca Lumi găsești din ce în ce mai rar. I-ai ascuns ceva Luminiței?

– Da, multe. Așa cum i-am ascuns și lui tata. Așa cum îi ascund și mamei. Nu le-am spus durerile mele ca să nu-i încarc, ca să nu-i îngrijorez și ca să nu-i fac să sufere. Am defilat în fața lor cu fericire și am pozat mereu în postura unui om mulțumit.

– Dacă nu le spui celor care te iubesc și în care ai încredere, străinilor nici atât nu merită să le spui. Oricum nu interesează pe nimeni cu adevărat dacă ai necazuri. Nu-i deranjează decât dacă ești fericit.

– Realizez acum că, de fapt, totul e un simulacru. Simulăm prietenia, relațiile fericite, mulțumirea, bunăstarea... Ce aiurea! La ce-ți folosește o prietenă dacă nu știe adevărul despre tine?

– Mie mi-ai ascuns ceva?

– Nu știu, poate că da, dar nimic cu rea intenție. Tu mi-ai ascuns ceva?

– Ți-am ascuns. Dar tot așa, ca să te protejez, nu pentru că n-aș fi avut încredere în tine.

– Până la urmă nu e greșit să avem secrete. Sunt lucruri pe care e mai bine să le știm doar noi, mai ales pe acelea care ne dezvăluie sufletul, care ne dezgolesc de orice acoperire în fața lumii. Altfel ar profita toți de vulnerabilitatea noastră.

– Și e bine să ascundem lucrurile care i-ar face pe ceilalți să sufere.

– Doar dacă asta nu le face vreo nedreptate.

Gândul m-a dus la felul în care oamenii își ascund uneori anumite lucruri pentru a nu-și provoca suferință unul celuilalt. Știam prea bine cum era, deoarece și eu aveam secrete păstrate bine ca să nu rănesc oameni pe care-i iubeam. Mi-am amintit de tata, care-mi ascunsese multe dintre durerile, grijile și temerile lui. Uneori, adulții trăiesc cu impresia că au secrete cu care își protejează copiii, dar habar nu au că și copiii au secrete cu care îi protejează pe ei. Eu l-am protejat pe tata de multe ori atunci când am plâns pe ascuns. Pe mama la fel, pentru că, așa cum un adult își dorește un copil senin și fericit, la fel și un copil își dorește părinți liniștiți și fericiți.

– Irina, nu vreau să te supăr acum, dar mi-e milă de Robert, mă înțelegi?

– Milă?

– Da. E un imbecil, dar suferă enorm. Mă duc să văd ce face, te superi?

– Nu. Doar ești și prietena lui.

Simona a ieșit din cameră, iar eu am luat din nou scrisoarea primită de la prietena mea, care tocmai murise. Aveam nevoie disperată de ceva care să-mi aline durerea. Scrisoarea Luminiței mă ajuta să uit pentru puțin timp de faptul că Robert mă dezamăgise, iar supărarea pe Robert mă ajuta să uit puțin de faptul că îmi pierdusem cea mai bună prietenă. Erau două dureri care parcă ar fi concurat care să doară mai tare. *Of, Lumi, câte aș avea să-ți povestesc!*

Mă copleșeau regretele. Îmi reproșam că nu am fost o prietenă suficient de prezentă și de implicată. Moartea ei era o ocazie prielnică pentru a-mi aminti cât de mult am regretat după moartea tatei că nu am făcut mai multe pentru el. Mi-am amintit cum o vecină de-a noastră mi-a spus, după ce a murit tata, că acesta mă aștepta la poartă când venea fiecare tren de la Brașov, sperând că aveam să vin și eu. Mi-l imaginam privind la trecătorii care veneau de la gară, apoi intrând în curte, sperând că voi veni cu următorul tren. Eu îl vizitam doar în weekenduri, fără să mă gândesc cât de greu îi era să fie singur în casa aceea pustie. Eu îmi luasem zborul și mă bucuram de faptul că descopeream lumea. Acum regretam timpul petrecut cu oameni care n-au însemnat nimic în viața mea și mi-aș fi dorit să mai trăiască tata, ca să-i pot dărui din timpul meu. Regretam că nu l-am vizitat pe tata mai des, că nu m-am gândit că se simțea singur și abandonat, că nu m-a interesat mai mult ce temeri și ce visuri avea, că nu i-am făcut mai multe bucurii.

Este cumplit să trăiești cu impresia că nu ai făcut destul pentru oamenii care ar fi meritat totul. Acum regretam și tot ceea ce nu făcusem pentru Luminița. Regretam tot ce nu i-am spus – lucruri pe care ar fi trebuit și ar fi meritat să le știe – mai ales sentimentele mele față de ea. Lucrurile nespuse rămân în sufletul omului ca niște poveri.

Oare știa cât o iubisem? Noi ne spuneam mereu „Te iubesc“. Nu încheiam nicio convorbire telefonică fără să ne spunem „Te iubesc“. Uneori, spuneam „Te iubesc“ chiar și în loc de „Mulțumesc“.

Spuneam „Te iubesc“ în loc de „Sunt fericită“, în loc de „Sunt tristă“, de „Ce bine că ești cu mine“ sau în loc de „Ești minunată“.

Ce păcat că oamenii nu prea își spun „Te iubesc“! Părinții copiilor, copiii părinților, frații unul altuia, prietenii unii altora. Unii spun că nu sunt genul care vorbește, ci genul care își arată iubirea prin fapte. Și totuși, nu ezită atunci când au ceva de reproșat. Ce păcat să nu folosești cât de mult poți declarațiile de iubire atunci când le simți! Ce păcat să nu te folosești de cuvinte, dacă tot există pentru a ne exprima sentimentele frumoase! Toți oamenii care simt iubire ar trebui să își declare iubirea mereu, cu orice prilej. Ar trebui să spunem „Te iubesc“ în loc de „Bună dimineața“, în loc de „Mulțumesc“, în loc de „Ești minunat“, în loc de „Mâncarea asta este delicioasă“.

Mi-am promis atunci că nu voi mai păstra niciun „Te iubesc“ pentru mine. Îl voi spune chiar dacă va fi să-l simt pentru vânzătoarea din piață, pentru asistenta care îmi va face injecție sau pentru orice om care va trezi în mine sentimentul iubirii.

Luminița îmi spunea că mă iubește în toate cele șapte pagini pe care mi le scrisese înainte să moară.

Să știi că există și ceva ce nu-mi place la tine: că uiți uneori cât ești de minunată. Și o să-ți amintesc eu acum cine este Irina, chiar dacă știu că, exact în momentul acesta în care citești scrisoarea, ai deschis ochii larg și ai strâns buzele.

Mi-o imaginam zâmbind, fiindcă ar fi zâmbit scriind acele cuvinte. Am citit mai departe.

Irina este un copil și va fi copil mereu. Este acel copil care nu se poate bucura de nimic dacă nu împarte cu alți copii. Îți amintești cum îți împărțeau ursuleții din jeleu cu copiii de pe stradă? Știai că vei primi altă pungă

doar peste câteva luni, dar abia așteptai să-i faci fericiți pe copiii aceia care nu aveau de unde cumpăra ursuleți din jeleu. Așa este copilul Irina. Împarte tot ce are bun pentru a-i bucura pe alții. Nu pune deoparte nimic, ci dă totul. Și vreau să fii mereu așa. Să nu pui deoparte dragostea, ci să o dăruiești cu toată inima ta, fără a te teme că vei rămâne fără ea. Binele și frumosul din oamenii care le au nu se epuizează niciodată. Iubește necondiționat și fără să ai așteptări!

Dacă-ți amintești, unii dintre copiii aceia cărora le dădeai bomboane îți erau prieteni doar atunci când aveai dulciuri de dăruit. Ți-am spus odată că unii dintre ei nu ar merita bomboane și mi-ai dat un răspuns incredibil, care a fost o lecție pentru mine. Mi-ai spus că știi și tu că unii n-ar merita, dar că nu te lasă sufletul să nu le dai și lor, mai ales că nu au. Atunci am știut că vei fi capabilă să-i iubești și pe cei care nu vor merita și că vei avea puterea să-i înțelegi și să-i ierți. Aș avea o mie de argumente cu care să te conving că ești minunată, dar vreau să îți spun doar că admirabil și cu adevărat frumos este felul în care știi să iubești, să dăruiești și să ierți. Te iubesc pentru asta!

— Irina, a sunat Angel, a spus Simona intrând în camera mea. Vrei să vorbești cu el?

Am luat telefonul din mâna Simonei și mi-am dres vocea.

— Bună seara! a spus Angel. Îmi pare rău de ceea ce am aflat acum de la Simona. Ce aș putea să îți spun?

— Ce ai putea să-i spui unui om care a pierdut totul?

— Nu chiar totul, Irina. Știu, să pierzi o prietenă este foarte greu, dar...

— N-am pierdut doar o prietenă, Angel. Am pierdut totul. M-am pierdut pe mine.

Angel n-avea de unde să-mi știe toată povestea. Nu știa că, într-o singură zi, îmi pierdusem și prietena, și pe omul pe care îl iubeam cel mai mult, iar odată cu el îmi pierdusem și visurile.

– Vrei să vorbim? Crezi că te-ar ajuta? m-a întrebat Angel, văzând că stăteam tăcută.

– Doare prea tare ca să vorbesc acum.

– Dacă ai nevoie de ceva, de orice, te rog să îmi spui. Nu știu ce să spun mai mult. Poți veni la mine oricând dacă dorești.

– Mulțumesc.

Câteva clipe nu ne-am spus nimic. Simțeam nevoia să vorbesc despre ceea ce simțeam, ca și cum aș fi putut să-mi descarc sufletul și să scap de toată durerea. Dar nu-i puteam spune lui Angel povestea dintre mine și Robert. Nu-i puteam spune cele mai ascunse secrete ale mele.

– Prietena mea mi-a lăsat o scrisoare. I-a dat-o lui Robert să mi-o dea doar în ziua în care ea va muri. Și simt nevoia să îi răspund la scrisoare, dar nu mai am cui!

– Cine spune că nu-i poți răspunde? Crezi că nu va afla ceea ce vei scrie în scrisoare? Pune mâna și scrie-i. Descarcă-ți sufletul, spune-i tot! Te vei simți mult mai bine. Irina pe care o cunosc eu ar spune că este sigură că prietena ei poate citi scrisoarea.

– Oare?

– Scrie. O să vezi că te vei simți mai bine.

Mi-am luat rămas bun de la Angel, am închis apelul și am luat jurnalul. Aveam de gând să redactez scrisorile în jurnal, și nu pe foi pe care le-aș fi putut rătăci. Aveam atâta nevoie să îi scriu Luminiței, încât chiar credeam că ea ar fi putut citi.

Înainte să mă apuc de scris, am recitit scrisoarea pe care mi-o lăsase ea. „Să nu plângi“, scria ea. *Cum să nu plâng? Cum te-ai gândit că voi putea să nu plâng?!*